

I

(Informácie)

DVOR AUDÍTOROV

OSOBITNÁ SPRÁVA č. 4/2005

týkajúca sa riadenia programu hospodárskej spolupráce v Ázii Európskou komisiou, spolu s odpoveďami Komisie

(podľa článku 248 ods. 4 druhý pododsek, ES)

(2005/C 260/01)

OBSAH

	Body	Strana
ZOZNAM SKRATIEK		2
ZHRNUTIE	I – VI	3
ÚVOD	1 – 15	4
Základné informácie a popis oblasti	1 – 9	4
Rozsah auditu a audítorský prístup	10 – 15	6
PRIPOMIENKY	16 – 59	10
Existuje efektívna stratégia pre hospodársku spoluprácu v Ázii?	16 – 35	10
Všeobecná stratégia oproti rýchlo sa meniacemu prostrediu... ..	18 – 27	10
...neprimerané ciele a ukazovatele na pracovnej úrovni... ..	28 – 33	11
...vedú k širokej škále projektov a programov, ktorých výkonnosť sa nedá zmerať	34 – 35	12
Riadila Komisia implementáciu aktivít v oblasti hospodárskej spolupráce efektívnym spôsobom?	36 – 59	12
Dvojstranné projekty	38 – 49	12
Celoázijské projekty	50 – 59	16
ZÁVERY A ODPORÚČANIA	60 – 72	18
Závery a odporúčania k stratégii	60 – 65	18
Závery a odporúčania k implementácii	66 – 72	18
Odpovede Komisie		20

ZOZNAM SKRATIEK

ABB	Zostavovanie a plnenie rozpočtu založené na činnostiach
ABM	Riadenie založené na činnosti
AIDCO	Úrad pre spoluprácu EuropeAid (alebo EuropeAid)
ALA	Ázia a Latinská Amerika
ASEAN	Združenie národov juhovýchodnej Ázie
ASEM	Ázijsko-európske zasadnutie
CRIS	Spoločný informačný systém RELEX
CSP	Štúdie národných stratégií
EBIC	Európske obchodné informačné centrum
EK	Európska komisia
ECERP	Projekt EÚ a Číny v oblasti reformy podnikania
EÚ	Európska únia
IPR	Práva duševného vlastníctva
IT & C	Informačné technológie a komunikácia
MoU	Memorandum o porozumení
MUTRAP	Projekt pomoci v oblasti multilaterálnej obchodnej politiky
PMO	Organizácia riadenia projektov
RELEX	GR pre vonkajšie vzťahy
SAARC	Juhoázijské združenie pre regionálnu spoluprácu
SARS	Akútny respiračný syndróm
SINCOM	Počítačový systém účtovníctva Komisie
SME	Malé a stredné podnikanie
SPF	Fond malých projektov
WTO	Svetová obchodná organizácia

ZHRNUTIE

- I. Výdavky v oblasti hospodárskej spolupráce EÚ s Áziou upravuje nariadenie Rady (EHS) č. 443/92, ktoré stanovuje hlavné ciele (zlepšovanie vedeckej a technologickej spolupráce; zlepšovanie štruktúry inštitúcií a podpora podnikov prostredníctvom programov na podporu obchodu, školení a technickej pomoci) a zoznam oblastí, na ktoré sú finančné prostriedky EÚ určené (body 1 – 4).
- II. Hospodárska spolupráca v Ázii sa uskutočňuje dvomi rôznymi spôsobmi: prostredníctvom dvojstranných projektov Komisie a jednotlivých prijímateľských krajín a regionálnych programov, ktoré sa vzťahujú na subregióny, alebo programov, ktoré sa vzťahujú na oblasť celej Ázie (ďalej len „celoázijské programy“) (body 5 – 9).
- III. Dvor audítorov skúmal rozsah, v akom Komisia stanovila stratégiu, ktorá vedie k čo najefektívnejšiemu použitiu pomoci týkajúcej sa aktivít hospodárskej spolupráce v Ázii, a či Komisia riadi implementáciu pomoci efektívnym spôsobom (body 10 – 15).
- IV. Pokiaľ ide o stratégiu, Dvor audítorov zistil nasledujúce skutočnosti:
- nedostatočné určenie zamerania výdavkov: zistilo sa, že politika aj operačné stratégie sú veľmi všeobecné, čo vyúsťuje do veľkej rozmanitosti projektov, ktoré sa vzťahujú na mnoho rôznych oblastí, niekedy s príliš ťažiadostivými cieľmi (body 16 – 26),
  - nekonzistentnosť cieľov medzi politickou a operačnou úrovňou a ukazovateľmi dosahu a výstupu, ktoré sa sústreďujú skôr na politický proces ako na účinok výdavkov (body 28 – 33),
  - dôsledkom uvedeného je zložitá zmerať celkový dosah pomoci a existuje len obmedzený základ na posúdenie celkovej efektívnosti a hospodárnosti (body 34 – 35).
- V. Pokiaľ ide o riadenie použitia výdavkov na hospodársku spoluprácu zo strany Komisie, Dvor audítorov zistil nasledujúce skutočnosti:
- dvojstranné projekty čelili veľkým oneskoreniam medzi identifikačnou fázou a začatím projektov a ich implementáciou. Následkom toho došlo k zníženiu výstupov a dosahov projektov a v niekoľkých prípadoch sa dokonca upustilo od ich realizácie. Úroveň monitorovania nebola vždy dostatočná a ak boli vykonané hodnotenia, tak neboli vykonané včas. Udržateľnosť skoro polovice kontrolovaných projektov bola spochybnená (body 38 – 49),
  - celoázijské projekty boli vystavené ťažkému a zložitému postupu podávania žiadostí a žiadateľom nebola poskytnutá prípadná pomoc zo strany delegácií. Kontrolované projekty dosiahli pozitívne výsledky, vrátane dosahu na značný počet príjemcov. Vo všeobecnosti boli projekty dobre monitorované. Nebolo však zrejmé, či bude zabezpečená ich udržateľnosť (body 50 – 59).

VI. Dvor audítorov odporúča Komisii:

- stanoviť jasnú stratégiu, ktorá určí konkrétnu povahu hospodárskej spolupráce a jej cieľov a bude obsahovať ukazovatele, ktoré umožnia náležité monitorovanie a hodnotenie pokroku. Komisia by mala zabezpečiť, aby vyhlásenia o činnosti boli logické a dôsledné v kontexte procesu ABM (Activity Based Management – riadenie založené na činnosti), čo by umožnilo lepšie zameranie na špecifické potreby a výzvy tohto druhu spolupráce (body 61, 63, 65),
- určiť nápravné opatrenia potrebné na zlepšenie postupov schvaľovania, implementácie, monitorovania a hodnotenia dvojstranných projektov s cieľom dosiahnuť udržateľnosť (bod 68),
- prehodnotiť postup podávania žiadostí pri celoázijských programoch vrátane úlohy delegácie s cieľom zabezpečiť, aby neboli zbytočne zložité, a tým napomôcť k povzbudeniu žiadateľov (body 70 – 71),
- rozšíriť úspešný systém monitorovania celoázijských projektov aj na ostatné projekty (bod 72).

ÚVOD

Základné informácie a opis oblasti

1. Ázia tvorí 56 % svetovej populácie a 25 % svetového HNP. Hospodárske a obchodné vzťahy EÚ s Áziou majú veľký význam. V súčasnosti je Ázia tretím najdôležitejším obchodným partnerom EÚ a zároveň jej štvrtou najdôležitejšou investičnou oblasťou. EÚ dováža z Ázie viac ako 230 mld. EUR a do tohto regiónu vyváža viac ako 140 mld. EUR ⁽¹⁾.

2. Spolupráca EÚ s Áziou sa začala v roku 1976, v tom istom čase ako spolupráca s krajinami Latinskej Ameriky a Stredomoria. Do roku 2004 predstavovala spolupráca EÚ s Áziou viac než 7 800 mil. EUR, pričom sa v priemere zvyšovala od 50 mil. EUR do 400 mil. EUR za rok.

3. Hospodársku spoluprácu EÚ s Áziou upravuje nariadenie Rady (EHS) č. 443/92 ⁽²⁾. V nariadení sa stanovuje, že hospodárska spolupráca slúži spoločným záujmom EÚ a jej partnerských krajín a prispieva k rozvoju krajín Ázie a Latinskej Ameriky (ďalej len „krajiny ALA“) prostredníctvom pomoci pri budovaní inštitucionálnych kapacít s cieľom vytvárať priaznivejšie prostredie pre investície. Osobitná pozornosť sa venuje posilneniu úlohy podnikateľov, technológii a know-how z členských štátov EÚ, najmä v súkromnom sektore a v malých a stredných podnikoch. Hospodárska spolupráca má tri základné ciele: zlepšovanie

vedeckej a technologickej spolupráce; zlepšovanie štruktúry inštitúcií a podpora podnikov prostredníctvom programov na podporu obchodu, školení a technickej pomoci. Nariadenie Rady zdôrazňuje, že dôležitým prvkom hospodárskej spolupráce je regionálna spolupráca, vrátane regionálnych politík, vnútroregionálneho obchodu a regionálnych inštitúcií pre hospodársku integráciu.

4. Komisia má dva hlavné rozpočtové riadky ⁽³⁾, ktoré sa vzťahujú na spoluprácu v Ázii: „finančná a technická spolupráca“ (B7-3 0 0/19 10 01) a „politická, hospodárska a kultúrna spolupráca“ (B7-3 0 1/19 10 02) (pozri nižšie uvedenú tabuľku 1). V rokoch 2000 až 2004 Komisia v rámci druhej spomenutej položky odsúhlasila 509 mil. EUR. V skutočnosti sú čiastky vyčlenené na činnosti, ktoré majú charakter hospodárskej spolupráce, vyššie, keďže niektoré projekty financované v rámci položky všeobecného rozpočtu B7-3 0 0 majú tiež hospodársky charakter.

⁽¹⁾ Zdroj: Európska komisia, Strategická štúdia a indikatívny program pre viacnárodné programy v Ázii na roky 2005 – 2006, s. 11 (august 2004).

⁽²⁾ Nariadenie Rady (EHS) č. 443/92 z 25. februára 1992 o finančnej a technickej pomoci ázijským a latinskoamerickým rozvojovým krajinám a o hospodárskej spolupráci s nimi (Ú. v. ES L 52, 27.2.1992, s. 1).

⁽³⁾ Podľa úvodu ABM – Riadenia Komisie založeného na činnosti – sú v súčasnosti vzťahy s Áziou zoskupené v rámci aktivity 19 10 rozdelené na: 19 10 01 Finančná a technická spolupráca s rozvojovými krajinami Ázie, 19 10 02 Politická, hospodárska a kultúrna spolupráca s rozvojovými krajinami Ázie, 19 10 03 Pomoc vysídlencom v krajinách Ázie, 19 10 04 Obnova a prestavba v rozvojových krajinách Ázie, 19 10 06 Pomoc na obnovu a prestavbu Afganistanu.

Tabuľka 1
Rozpočtové riadky

	Finančná a technická spolupráca s rozvojovými krajinami Ázie	Politická, hospodárska a kultúrna spolupráca s rozvojovými krajinami Ázie	Celkom	Politická, hospodárska a kultúrna spolupráca, percentuálny podiel
	(1)	(2)	(3) = (1) + (2)	(2)/(3)
	B7-3 0 0/19 10 01	B7-3 0 1/19 10 02		
	Viazané rozpočtové prostriedky	Viazané rozpočtové prostriedky		
	mil. EUR	mil. EUR	mil. EUR	%
2000	300,39	115,76	416,15	28 %
2001	237,27	86,16	323,43	27 %
2002	375,30	99,40	474,70	21 %
2003	178,32	103,11	281,43	37 %
2004	291,55	109,25	400,80	27 %
Celkom	1 328,84	513,67	1 896,51	27 %

5. Podľa tohto všeobecného rámca je hospodárska spolupráca EÚ v Ázii uskutočňovaná rôznymi spôsobmi. Existujú dvojstranné projekty Komisie a samostatnej prijímateľskej krajiny (pozri bod 38), regionálne programy Komisie a špecifických subregiónov ako napr. ASEAN⁽¹⁾ a dopytom vyvolané programy, ktoré sa vzťahujú na oblasť celej Ázie (pozri bod 50). Pokiaľ ide o neskôr spomenuté programy, môžu byť príjemcovia z ktorejkoľvek ázijskej krajiny tak, ako je to spomenuté v nariadení týkajúcom sa ALA, a z tohto dôvodu sú ďalej v texte tejto správy označované ako „celoázijské programy“.

6. Dvor audítorov vypočítal, že dvojstranné projekty hospodárskej spolupráce v Ázii, ktoré boli schválené na financovanie v období rokov 1995 až 2002⁽²⁾, dosiahli výšku 343 mil. EUR (pozri tabuľku 2), z čoho 37 mil. EUR bolo určených na projekty v regióne ASEAN.

(1) Združenie národov juhovýchodnej Ázie. Desiatimi členmi sú: Indonézia, Malajzia, Filipíny, Singapur, Thajsko, Brunej, Vietnam, Laos, Mjanmarsko (Barma) a Kambodža.

(2) Odhad stanovený na základe údajov z rôznych zdrojov vrátane internetových stránok Delegácií, štúdií národných stratégií atď. Informačný systém Komisie CRIS neobsahoval tieto informácie.

Tabuľka 2

Podiel projektov v oblasti hospodárskej spolupráce na krajinu

Krajina	Fin. hodnota (EUR)	Percentuálny podiel
Bangladéš	947 000	0,3 %
Bhután	1 000 000	0,3 %
Brunej	1 973 400	0,6 %
Kambodža	0	0,0 %
Čína	99 634 648	29,1 %
India	60 354 119	17,6 %
Indonézia	7 990 016	2,3 %
Laos	8 000 000	2,3 %
Malajzia	3 000 000	0,9 %
Mjanmarsko (Barma)	0	0,0 %
Nepál	15 000 000	4,4 %
Pakistan	54 950 000	16,0 %
Filipíny	6 659 829	1,9 %
Singapur	500 000	0,1 %
Srí Lanka	3 315 700	1,0 %
Thajsko	8 674 000	2,5 %
Východný Timor	0	0,0 %
Vietnam	70 811 380	20,7 %
Dvojstranné projekty celkom	342 810 092	100,0 %
ASEAN	37 000 000	

Zdroj: Dvor audítorov.

7. Existuje päť rôznych programov, ktoré sa vzťahujú na oblasť celej Ázie; dva, ktoré sa najzreteľnejšie zaoberajú hospodárskou spoluprácou, sú *Ázia Invest* a *Ázia IT & C* ⁽¹⁾. Programy *Ázia ProEco*, *Ázia Link* a *Ázia Urbs* do istej miery tiež podporujú hospodársku spoluprácu.

8. **Program *Ázia Invest*** sa začal v roku 1997 príspevkom ⁽²⁾ Komisie vo výške 42 mil. EUR na päťročné obdobie a odvtedy vstúpil do druhej fázy implementácie od roku 2003 do roku 2007 s príspevkom vo výške 41 mil. EUR. Cieľom projektov financovaných v rámci programu je „podporovať priamu obchodnú spoluprácu medzi hospodárskymi subjektami v EÚ a Ázii so zameraním na malé a stredné podniky a podporovať dynamický súkromný sektor v Ázii“. Vzťahuje sa to aj na partnerov v členských štátoch EÚ, aj na projekty v Ázii.

9. **Program *Ázia IT & C*** sa realizoval od roku 1999 do roku 2003 s príspevkom Komisie vo výške 35 mil. EUR. Druhá fáza bola schválená 3. novembra 2003 na obdobie nasledujúceho roka, a to s príspevkom vo výške 10 mil. EUR. Všeobecným cieľom programu *Ázia IT & C* ⁽³⁾ je „vytvoriť široké, intenzívne a trvalé technologické a hospodárske vzťahy medzi Áziou a Európou, v rámci ktorých sa môžu úspešne rozvíjať vyrovnané partnerstvá a spoločné zavádzanie inovácií“. Vzťahuje sa to aj na partnerov v členských štátoch EÚ, aj na projekty v Ázii.

Rozsah auditu a auditorský prístup

10. V predchádzajúcom období sa audity Dvora auditorov sústreďovali na finančnú a technickú spoluprácu. Hospodárska spolupráca sa uskutočňuje na pozadí rýchlo sa rozvíjajúceho prostredia medzinárodného obchodu. Audit Dvora auditorov sa zamerával na problémy riadenia a prípadné riziká, ktoré s tým súvisia.

11. Audit sa vzťahoval na dvojstranné projekty a dva druhy regionálnych programov: tie, ktoré pokrývajú oblasť celej Ázie (celoázijské programy), a tie, ktoré pokrývajú subregióny (programy ASEAN), pričom väčšinou išlo o celoázijské programy.

12. Cieľom auditu bolo zhodnotiť riadenie Komisie z hľadiska činnosti v rámci hospodárskej spolupráce v Ázii, a to preskúmaním:

- rozsahu, v akom Komisia stanovila stratégiu, ktorá vedie k čo najefektívnejšiemu použitiu pomoci, a
- či Komisia riadi implementáciu pomoci efektívnym spôsobom.

13. Výdavky na individuálne projekty boli kontrolované v troch prijímateľských krajinách – v Indii, Vietname a Číne, čo predstavovalo (pozri *tabuľku 2*) 67 % všetkých dvojstranných projektov, ako aj značný podiel celoázijských projektov (50 %, pozri *tabuľku 3*).

Tabuľka 3

Podiel schválených celoázijských projektov na krajinu za rok 2002

Krajina	Ázia Invest (EUR)	Ázia IT & C (EUR)	Celkom (EUR)	Perc. podiel
Bangladéš	0	319 872	319 872	1,1 %
Bhután	0	0	0	0,0 %
Brunej	0	213 333	213 333	0,7 %
Kambodža	0	754 701	754 701	2,5 %
Čína	3 185 288	4 136 074	7 321 361	24,4 %
India	1 073 785	3 500 896	4 574 681	15,2 %
Indonézia	200 988	832 004	1 032 992	3,4 %
Laos	0	200 000	200 000	0,7 %
Malajzia	200 975	1 269 066	1 470 041	4,9 %
Nepál	120 000	263 267	383 267	1,3 %
Pakistan	0	746 667	746 667	2,5 %
Filipíny	510 887	962 780	1 473 667	4,9 %
Singapur	100 993	0	100 993	0,3 %
Srí Lanka	283 686	1 544 453	1 828 139	6,1 %
Thajsko	333 887	4 786 280	5 120 167	17,1 %
Východný Timor	0	400 000	400 000	1,3 %
Vietnam	1 648 135	2 419 158	4 067 293	13,6 %
Celkom	7 658 624	22 348 552	30 007 175	100,0 %

Zdroj: Dvor auditorov.

⁽¹⁾ Ďalšie programy sú program *Ázia Urbs* (*Asia Urbs Programme*), ktorý je zameraný na podporu vytvárania sietí a spolupráce medzi miestnymi orgánmi v rámci EÚ a Ázie; program *Ázia Link* (*Asia Link Programme*), zameraný na podporu vytvárania sietí a študijné výmeny v rámci týchto regiónov, a program *Ázia ProEco* (*Asia ProEco Programme*), zameraný na podporu vytvárania partnerstiev v oblasti životného prostredia.

⁽²⁾ Tieto programy sú spolufinancované, takže skutočná finančná hodnota programu je vyššia.

⁽³⁾ Ako je uvedené vo finančnom návrhu schválenom 18. júna 1998.

14. Aby bolo možné určiť hlavné problémy riadenia, obsahovala vzorka dvojstranných projektov na podrobnú kontrolu rôzne typy programov a projektov hospodárskej spolupráce. Vzorku väčšinou tvorili prebiehajúce projekty, ale bolo skontrolovaných aj niekoľko ukončených projektov (pozri *tabuľku 4*). Podrobne bolo skontrolovaných 14 dvojstranných

projektov, ktoré predstavovali 37 % z tohto druhu výdavkov vo vybraných krajinách (pozri *tabuľku 5*). Z celoázijských projektov bolo podrobne skontrolovaných 39, čo predstavovalo 25 % ich celkovej hodnoty (pozri *tabuľku 6*). Úplný zoznam kontrolovaných projektov *Ázia Invest* a *Ázia IT & C* je uvedený v *tabuľke 7*.

Tabuľka 4

Dvojstranné a ostatné regionálne projekty kontrolované počas výkonu auditu

Číslo projektu	Názov projektu	Finančná hodnota (EUR)	Stav v čase výkonu auditu
Dvojstranné projekty			
India			
IND/EUAID/D/6/1997/0229	Projekt námornej prepravy EÚ – India	8 000 000	Ukončený
IDD/RELEX/1997/0481	Projekt civilného letectva EÚ – India	18 000 000	Prebiehajúci
IDD/RELEX/2001/0001	Fond malých projektov v Indii	4 200 000	Prebiehajúci
IND/RELEX/2001/0009	Európske obchodné informačné centrum (EBIC)	279 170	Ukončený
IND/RELEX/1997/0120	EÚ India IPR	950 000	Neimplementovaný
	Medzisúčet	31 429 170	
Vietnam			
VNM/RELEX/H05/1997/0294	Pomoc v oblasti multilaterálnej obchodnej politiky (MUTRAP)	3 100 000	Prebiehajúci
VNM/RELEX/H01/2000/2242	EBIC Vietnam	993 080	Ukončený
VNM/RELEX/2001/0032	Projekt EK a Vietnamu v oblasti audiovizuálneho sektoru	950 000	Prebiehajúci
	Medzisúčet	5 043 080	
Čína			
CHD/RELEX/1995/0111	Program spolupráce EÚ a Číny v oblasti práv duševného vlastníctva (IPR CHINA)	5 600 000	Prebiehajúci
CHD/RELEX/1998/2202	Rámcový program WTO pre podporu vstupu Číny do WTO zo strany EÚ (fáza I)	3 600 000	Ukončený
CHD/RELEX/1999/2071	Projekt spolupráce EÚ a Číny v oblasti finančných služieb	8 500 000	Prebiehajúci
CHD/RELEX/2000/2018	Projekt EÚ a Číny v oblasti reformy podnikania (ECERP)	8 500 000	Prebiehajúci
CHD/RELEX/2000/2021	Fond malých projektov EÚ a Číny	8 000 000	Prebiehajúci
ASIE/CHD/2002/0418	Projekt WTO EÚ a Číny (fáza II)	15 000 000	Prebiehajúci
	Medzisúčet	49 200 000	
Regionálne projekty			
ASIE/1998/004-949 (EC)	Program spolupráce EÚ – ASEAN v oblasti práv duševného vlastníctva (fáza II)	5 000 000	Prebiehajúci
ASIE/1996/004-641 (EC)	Regionálny program spolupráce EÚ – ASEAN v oblasti štandardov a kvality ⁽¹⁾	9 000 000	V štádiu prípravy
ALA 94/15	Program ASEAN – EC COGEN Fáza III ⁽¹⁾	5 000 000	Prebiehajúci
	Medzisúčet	19 000 000	
Zverený fond ASEM			
TF 051 834	Monitorovanie štátnych podnikov, nových podnikov a transformácie	400 000 USD	Prebiehajúci
TF 052 334	Štúdia o reforme útvaru verejných služieb	600 000 USD	Prebiehajúci
	Medzisúčet	1 000 000 USD	

⁽¹⁾ Uvedené len v predbežnej štúdiu.

Zdroj: Dvor audítorov.

Tabuľka 5

Kontrolované dvojstranné projekty v porovnaní s celkovým počtom projektov

	Počet projektov v oblasti hospodárskeho rozvoja v krajine	Hodnota projektov v oblasti hospodárskeho rozvoja v krajine (EUR)	Počet skontrolovaných projektov	Hodnota skontrolovaných projektov (EUR)
India	18	60 354 119	5	31 429 170
Vietnam	21	70 811 380	3	5 043 080
Čína	23	99 634 648	6	49 200 000
Celkom	62	230 800 147	14	85 672 250

Zdroj: Dvor audítorov.

Tabuľka 6

Kontrolované celoázijské projekty v porovnaní s celkovým počtom projektov

Ázia Invest ⁽¹⁾ (financované projekty so začiatkom v rokoch 1999 až 2002)					Ázia IT & C (financované projekty od roku 2000 do 2003)			
Krajina	Celkový počet projektov	Finančná hodnota (EUR)	Počet kontrolovaných projektov	Finančná hodnota kontrolovaných projektov (EUR)	Celkový počet projektov	Finančná hodnota (EUR)	Počet kontrolovaných projektov	Finančná hodnota kontrolovaných projektov (EUR)
India	13	1 073 785	3	200 143	19	3 500 896	4	975 597
Vietnam	22	1 648 134	7	662 326	11	2 419 158	3	595 000
Čína	39	3 185 288	5	982 652	14	4 136 073	4	1 387 370
Spojené kráľovstvo	9	594 388	2	131 242	26	6 921 111	3	1 000 000
Francúzsko	5	287 276	2	101 314	18	4 973 774	6	1 214 968
Celkom	88	6 788 871	19	2 077 677	88	21 951 012	20	5 172 935

⁽¹⁾ Ázia Invest: projekty jednotlivých zložiek podnikov (*Asia Interprise*) sa nebrali do úvahy.

Zdroj: Dvor audítorov.

Tabuľka 7

Celoázijské projekty kontrolované počas výkonu auditu

Číslo projektu	Názov projektu	Fin. hodnota (EUR)	Stav v čase výkonu auditu
Ázia Invest			
108 55	ISO 9000 for the Association of Electronics and Information Technology Enterprises of Ho Chi Minh City	83 001	Ukončený
108 69	Training Vietnamese trainers and executives in quality management	104 200	Ukončený
108 77	Sustainable development of the Vietnamese shoe industry	86 954	Ukončený
108 86	HACCP Implementation in the Indian Food Industry	120 000	Ukončený
108 88	Preparation of Indian SMEs for EU Certification	21 343	Ukončený
108 101	Capacity for Business	59 369	Ukončený
108 135	Training on good manufacturing practices – HACCP methods and foodstuffs related EU legislation	102 705	Prebiehajúci
108 138	Quality management in the graphic media industry	120 000	Ukončený
108 144	Introduction of Non-Destructive Testing in Welding to Vietnam	98 171	Prebiehajúci
108 149	Introducing Environmental Management Plan and Practices for Hotels and Resorts in Vietnam	118 076	Ukončený
108 150	Strengthening the Capacity in Engineering Consultancy Services of Vietnam	99 755	Ukončený
108 151	Master of e-management	112 555	Prebiehajúci
108 153	Optimised Design and Operation for Sino-Euro Municipal Wastewater Treatment Facilities	65 689	Ukončený
108 157	Language and Business Familiarisation in the Textile and Clothing sector	58 800	Ukončený
108 166	Chinese IT Market	87 657	Prebiehajúci
108 175	China Business Familiarisation Seminars for Multipliers in the UK	31 487	Ukončený
108 176	Train Rhône Alpes SMEs for Asia	54 629	Prebiehajúci
108 184	From Cleaner Production to One Corporate Responsibility – A One Year Competitiveness Training Programme for China's Textiles Enterprises	105 674	Ukončený
108 185	Modern Management Methods for Chinese Suppliers in the Automotive Industry	97 258	Ukončený
Ázia IT & C			
01 01	European Masters in Modelisation of Continuum	200 000	Prebiehajúci
01 06	Sharing Capability in Localisation and Human Language Technologies	200 000	Prebiehajúci
02 26	CCI Networking and e commerce awareness	184 730	Ukončený
12 03	Transfer of European Level graduate IT Courses	200 000	Prebiehajúci
12 05	MIPAA Multi Media Platform for Appropriate Architecture	189 000	Ukončený
12 14	IT & C skills for efficient micro finance sector in South Asia	400 000	Prebiehajúci
21 06	Developing web based teaching packages for building professionals	196 734	Prebiehajúci
21 13	Promoting Internet Policy and Regulatory Reform in Vietnam	200 000	Prebiehajúci
22 02	e Business Solutions for marketing intelligence in textile sector	198 418	Ukončený
22 11	Promoting Information and Regulatory dialogue in China	200 000	Zrušený
22 14	Indo European System Usability Partnership	199 944	Prebiehajúci
22 29	Information technology and Communications for natural disasters warnings and mitigation	200 000	Prebiehajúci
23 11	SPIN ASIA Spintronic Innovative Technologies for Asia	400 000	Prebiehajúci
23 18	Transfer of IT & C skills for micro finance sector in China	400 000	Prebiehajúci
23 19	WEBPOT Web based optimisation tools for research	533 822	Prebiehajúci
23 20	GENNERE Generic Epidemiological network in Nephrology	400 000	Prebiehajúci
23 50	E3 Toolbox	195 552	Prebiehajúci
23 58	EDECAD Education and e Commerce task force for small firms	377 235	Prebiehajúci
23 60	Casa Asia Virtual	200 000	Ukončený
23 67	ELVIS E learning with Virtual Interactive Synthetic characters	387 370	Prebiehajúci

Zdroj: Dvor auditorov.

15. Audit Dvora audítorov sa vzťahoval aj na Organizácie riadenia projektov (PMO) a európskych partnerov v Nemecku, Španielsku, Francúzsku a Spojenom kráľovstve a ázijských partnerov a PMO v Indii, Vietname a Číne. Predbežná kontrola bola vykonaná aj v Thajsku.

PRIPOMIENKY

Existuje efektívna stratégia pre hospodársku spoluprácu v Ázii?

16. Dvor audítorov skúmal rozsah, v akom Komisia stanovila stratégiu, ktorá vedie k čo najefektívnejšiemu použitiu výdavkov na hospodársku spoluprácu. Toto zahŕňovalo zistenie, či bola stanovená jasná stratégia; zhodnotenie, do akej miery by viedla k efektívnemu použitiu pomoci, a posúdenie jej využitia v praxi.

17. Stratégia môže byť rozlíšená na politickú stratégiu, ktorá vyúsťuje do rozhodnutia o podpore danej oblasti alebo témy, a operačnú stratégiu, ktorá stanovuje, akým spôsobom sa bude politická stratégia realizovať v praxi. V tomto prípade bol výsledok rozhodnutia o podpore hospodárskej spolupráce v Ázii zahrnutý v nariadení Rady (EHS) č. 443/92 (nariadenie o ALA), ktoré sa vzťahuje na všetku rozvojovú pomoc v Ázii a Latinskej Amerike. Stanovuje hlavné ciele a uvádza zoznam oblastí, na ktoré sú finančné prostriedky použité. Účelom operačnej stratégie je stanoviť, ako by sa tieto ciele mali dosiahnuť, a zároveň stanovuje usmernenie a zameranie výdavkov.

Všeobecná stratégia oproti rýchlo sa meniacemu prostrediu...

18. Myšlienka hospodárskej spolupráce bola formálne predložená v nariadení o ALA (pozri bod 3). Článok 7 stanovuje cieľ pomáhať rozvojovým krajinám „budovať ich inštitucionálne kapacity na účely vytvárania prostredia priaznivejšieho pre investície a rozvoj a sprístupnenia väčšiny prínosov prostredníctvom rastu medzinárodného obchodu, vrátane jednotného európskeho trhu“. Členské štáty majú prispievať aj „posilnením úlohy obchodníkov, technológii a know-how zo všetkých členských štátov, najmä v súkromnom sektore a v malých a stredných podnikoch“. Toto sú všeobecné ciele namierené proti rýchlo sa rozvíjajúcemu trhovému prostrediu, kde prevláda rastúci medzinárodný obchod. Začlenenie rozvojových krajín a členských štátov EÚ ako partnerov rozširuje rozsah pomoci a posilňuje potrebu dôkladného výberu.

19. Článok 8 stanovuje tri oblasti, na ktoré sa má pomoc použiť. Prvou je „zlepšovanie vedeckého a technologického potenciálu a hospodárskeho, spoločenského a kultúrneho prostredia vo všeobecnosti prostredníctvom vzdelávacích programov a transferu know-how“, ktoré bude „smerovať hlavne k vysokým úradníkom štátnej správy, k činiteľom, ktorí rozhodujú o hospodárskych otázkach, a bude pokrývať všetky oblasti hospodárstva, vedy a techniky...“. Druhou oblasťou je „zlepšovanie štruktúry inštitúcií ... s cieľom vytvoriť hospodárske, právne, administratívne a spoločenské prostredie priaznivejšie pre rozvoj“. Treťou oblasťou je „podpora podnikov, napr. prostredníctvom programov na podporu obchodu, školení a technickej pomoci, prostredníctvom vytvárania kontaktov medzi podnikmi a prostredníctvom programov pre uľahčenie spolupráce medzi nimi“.

20. Ciele uvedené v článku 8 nariadenia o ALA sú všeobecné, so širokou škálou a veľkým počtom potenciálnych príjemcov a projektov. Bez špecifického zamerania pomoci v rámci príslušnej stratégie implementácie vzniká riziko, že celkový vývoj a dosah výdavkov nebude možné zmerať, a teda neexistuje základ pre zabezpečenie správneho finančného hospodárenia s finančnými prostriedkami EÚ. Ázia je okrem toho veľmi veľký región – s tromi z piatich krajín s najväčším počtom obyvateľov na svete a štvrtým najrozsiahljším hospodárstvom – ktorý sa rýchlo rozvíja, aj pokiaľ ide o rozvoj ekonomiky, aj bežný rozvoj.

21. Celková stratégia Komisie pre Áziu je uvedená v jej oznámení Rade z roku 1994 „K stratégii novej Ázie“⁽¹⁾, doplnená v roku 2001 v oznámení „Európa a Ázia: Strategický rámec pre posilnenie partnerstiev“⁽²⁾.

22. Oznámenie z roku 1994 uznáva „významné zmeny“ a pravdepodobný hospodársky rast ázijského regiónu a to, že z tohto dôvodu Únia naliehavo potrebuje „posilniť svoju hospodársku účasť v Ázii s cieľom udržať si svoje vedúce postavenie vo svetovom hospodárstve ... [a] zabezpečiť rešpektovanie jej záujmov“. Úspech Európy „vo veľkej miere závisí od rozhodnutí prijatých ... súkromným sektorom“, s úlohou Únie „prekonať ťažkosti s európskym obchodom a investovaním prostredníctvom povzbudenia priaznivého regulačného prostredia pre podnikanie v Ázii“. Sú preto potrebné „aktívnejšie stratégie: vyzdvihovanie plného a prísnejšie zameraného použitia hospodárskej spolupráce na podporu európskeho obchodu a investícií“. Dôraz sa preto kladie viac na ochranu vplyvu EÚ a trhových možností pre európske spoločnosti ako na rozvoj hospodárstiev ázijských prijímateľských krajín.

(1) KOM(94) 314 v konečnom znení, 13. júla 1994.

(2) KOM(2001) 469 v konečnom znení, 4. septembra 2001.

23. Oznámenie chápe špecifický charakter hospodárskej spolupráce, ktorý je popísaný ako „zlepšenie podnikateľského a regulačného prostredia v partnerských krajinách s cieľom posilniť dvojstranný obchod a investície s priamou účasťou súkromného sektora s prínosom aj pre Úniu, aj pre partnerskú krajinu“. Hospodárska spolupráca je teda kvalitatívne odlišná od finančnej a technickej spolupráce, ktoré tvoria značný objem výdavkov EÚ v oblasti vonkajších opatrení. Z tohto dôvodu si vyžaduje osobitnú pozornosť, aby odrážala špeciálnu povahu a charakter pomoci. V strategických dokumentoch to však nebolo evidentné.

24. Oznámenie z roku 2001 dopĺňa oznámenie z roku 1994 s cieľom stanoviť „komplexný strategický rámec pre naše vzťahy s Áziou a jej subregiónmi pre nasledujúce desaťročie“. V prípade hospodárskej spolupráce je kľúčový cieľ definovaný ako „posilnenie politickej a hospodárskej účasti EÚ v regióne ... [ďalšie posilnenie] vzájomného obchodu a prínosu s regiónom“. Opäť je tu zameranie na prínos pre EÚ, ako aj na rozvoj prijímateľských krajín.

25. V oznámení sa hovorí o obmedzených zdrojoch a uvádza sa v ňom, že Komisia by ich mala sústrediť „na malé množstvo jednoduchších aktivít zameraných na kľúčové priority... a zabezpečiť rýchlu a efektívnu implementáciu týchto aktivít“. Úspech pomoci sa má hodnotiť na základe „určitých jednoduchých (ak je to možné, najmä kvalitatívnych) ukazovateľov ... [ako napr.] ... rozvoj obchodných a investičných vzťahov EÚ s Áziou“. Dvor audítorov nenašiel žiadne dôkazy o tom, že pomoc bola zameraná na malý počet kľúčových priorít (pozri bod 35) a ukazovatele dosahu a výstupu sa skôr vzťahujú na proces ako na výsledky (pozri body 32 – 33).

26. Oznámenie zdôrazňuje, že hospodárska pomoc by mala byť „modulárna“, t. j. zameraná na konkrétne podmienky a potreby jednotlivých krajín. Štúdie národných stratégií (CSP), ktorých zámerom je pokryť všetky rozvojové potreby, by teda mali určiť stratégiu konkrétnej hospodárskej spolupráce. V praxi to tak ale nebolo: hospodársky aspekt CSP troch krajín, ktoré boli podrobne kontrolované – India, Vietnam a Čína – nebol primerane odlišný od bežných rozvojových otázok, nebol dostatočne podrobný, a preto neposkytoval praktickú stratégiu na zameranie pomoci.

27. Komisia vo svojich oznámeniach zdôrazňuje potrebu regionálneho rozmeru projektov na podporu regionálnej spolupráce. Hoci sa vzhľadom na charakter dvojstranných projektov neočakáva, že budú mať regionálne zameranie, v skutočnosti niektoré z nich mali, avšak pri celoázijských projektoch a programoch ako celku to tak nebolo.

...neprimerané ciele a ukazovatele na pracovnej úrovni...

28. Od roku 2001 Komisia postupne predstavuje svoj nový riadiaci prístup – riadenie založené na činnosti (ABM), ktorého účelom je vylepšiť spôsob, akým sú zdroje uprednostňované, používané a ako sa o nich podávajú správy. ABM je spôsob, ktorým zavádza Komisia svoju operačnú stratégiu do praxe. Zostavovanie a plnenie rozpočtu založené na činnostiach (ABB) je rozpočtovou zložkou ABM. Rozpočet za rok 2004 bol prvý, ktorý bol prijatý na základe prístupu ABB. Rozdelenie zdrojov by malo byť v súlade s politickými prioritami a hospodárenie s nimi v súlade s vopred určenými cieľmi. V rámci štruktúry rozpočtu sú vzťahy s Áziou definované ako osobitné aktivity (rozpočtová položka 19.10) a „politická, hospodárska a kultúrna spolupráca s rozvojovými krajinami Ázie“ je článkom rozpočtu (jedným z piatich) v oblasti hospodárskej spolupráce.

29. Pre každé použitie rozpočtu sa pripravuje vyhlásenie o činnosti s cieľom podporiť a odôvodniť požadované rozpočtové prostriedky. Toto stanovisko určuje konkrétne ciele a ukazovatele výstupu a dosahu. V prípade predbežného návrhu rozpočtu na rok 2005 boli vyhlásenia o činnosti publikované na začiatku roku 2004 ⁽¹⁾. Dvor preskúmal vyhlásenie o činnosti pre vzťahy s Áziou, pokiaľ ide o činnosti v rámci hospodárskej spolupráce, a zhodnotil jeho logiku a súvislosť, relevantnosť cieľov a funkčnosť ukazovateľov.

30. Časť 3 vyhlásenia o činnosti stanovuje hlavné ciele činnosti tak, ako je uvedené v oznámení z roku 2001 – „posilnenie politickej a hospodárskej účasti EÚ v regióne ...“, spolu so šiestimi prioritami. Priorita, ktorá sa vzťahuje na hospodársku spoluprácu je „posilnenie vzájomného obchodu a investícií s regiónom“. Tieto priority ani neodzrkadľujú päť rôznych činností, ktoré tvoria aktivitu, ani nie sú na ne zamerané.

⁽¹⁾ Pracovný dokument Komisie z mája 2004, ktorý dopĺňa predbežný návrh všeobecného rozpočtu Európskej Komisie na rozpočtový rok 2005.

31. Časť 4 vyhlásenia o činnosti stanovuje konkrétne ciele, ukazovatele, výstupy a výsledky činnosti. Uvedené tvorí operačný základ pre zameranie, monitorovanie a hodnotenie použitia výdavkov EÚ, čím sa zabezpečí správne finančné hospodárenie. Hospodárska spolupráca nemá svoj vlastný ABM cieľ, ale je súčasťou štyroch cieľov: „Pokiaľ ide o odsúhlasené politické rámce, je to posilnenie dialógu a spolupráce a partnermi v Ázii, a to v oblasti politickej, hospodárskej a kultúrnej“. Toto súvisí so strategickým cieľom „podpora trvalo udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja rozvojových krajín“, ktorý neodzrkadľuje ani hlavný cieľ, ani súvisiacu prioritu (pozri predchádzajúci bod).

32. Je uvedený len jeden ukazovateľ dosahu: „spoločné vyhlásenia, stanoviská a agenda k hlavným medzinárodným, politickým a hospodárskym otázkam, ktoré sú výsledkom ministerských zasadnutí ASEM a summitov v roku 2004 (1)“. Kým uvedené v značnej miere nasleduje ciele ABM, nemeria dosah pomoci, z ktorej je veľká časť použitá na malé projekty, ani hlavnú prioritu vzájomného obchodu a investícií (čo je vo svojej podstate objektívnou aj merateľnou hodnotou).

33. Ukazovatele výstupu, ktoré sa týkajú rozpočtového roku 2004 (je ich deväť), sa väčšinou vzťahujú na účasť na schôdzach alebo výboroch a môžu sa týkať hlavných politických záujmov a krokov, ale znova nejde o hlavný cieľ alebo účel výdavkov. Okrem toho sa ukazovatele viac vzťahujú na proces ako taký, teda konanie schôdze, ako na jeho výstup, t. j. očakávaný výsledok.

...vedú k širokej škále projektov a programov, ktorých výkonnosť sa nedá zmerať

34. Neexistencia konkrétnych operačných stratégií tak na úrovni Komisie, ako aj konkrétnej krajiny vedie v praxi k veľmi širokej a rozmanitej škále projektov v rámci rozsiahlej geografickej oblasti (pozri body 39 a 50). Nedostatočné zameranie voči veľkým, rýchlo sa rozvíjajúcim ekonomikám Ázie, rýchlo rastúcemu medzinárodnému obchodu a významným námorským investíciám spôsobuje, že celkový dosah pomoci je zložitý zmerať alebo aktívne riadiť. Existuje teda len obmedzený základ pre zhodnotenie efektívnosti výdavkov alebo miery hospodárnosti.

(1) Doplnené dokumentom ‚Posilnenie multilaterálneho prístupu k bezpečnostným otázkam Ázie, všeobecné hospodárske nariadenie (t. j. WTO a všeobecné finančné nariadenie) a zahrnutie kultúrneho aspektu‘.

35. Neprimeraná a nekonzistentná operačná stratégia je čiastočne dôsledkom veľmi špecifického charakteru hospodárskej spolupráce, ktorej účelom je priniesť zisk v rovnakej miere partnerom v EÚ, ako aj v Ázii. V skutočnosti značne závisí hlavný cieľ posilnenia obchodu investícií od politických podnetov, napr. prostredníctvom bilaterálnych alebo multilaterálnych rokovaní (napr. Svetová obchodná organizácia). V praxi má použitie rámca rozvojovej pomoci zameranej na malé projekty v stále bohatších krajinách (na rozdiel od väčších dvojstranných projektov) len malý merateľný vplyv na dosiahnutie celkových cieľov. Okrem toho, rýchlo napredujúca oblasť obchodu s výrobkami a službami IT nemôže bojovať s tradičnou a relatívne dlhou prípravou projektu a schvaľovacími a implementačnými postupmi, ktoré sa uplatňujú pri rozvojovej pomoci.

Riadila Komisia implementáciu aktivít v oblasti hospodárskej spolupráce efektívnym spôsobom?

36. S cieľom urobiť záver ohľadne tohto cieľa auditu, preskúmal Dvor audítorov rozsah, v akom Komisia:

- zorganizovala postup pri podávaní žiadostí, ktorý má podporiť a uľahčiť podávanie žiadostí,
- zabezpečila včasné rozhodovanie o projektoch, ako aj ich včasnú realizáciu,
- pravidelne monitoruje projekty a prijíma včasné nápravné opatrenia,
- zabezpečila, aby projekty prinášali reálny výsledok s pozitívnym dosahom a boli udržateľné,
- vykonáva príslušné hodnotenia.

37. Činnosti v oblasti hospodárskej spolupráce sú zložené z dvoch rozličných implementačných prístupov: dvojstranné projekty Komisie a partnerskej krajiny a celoázijské programy (pozri body 38 a 50). V dôsledku ich rozdielneho charakteru a niekedy špecifických otázok sú zistenia v správe uvedené pre každý z prístupov samostatne.

Dvojstranné projekty

38. V prípade dvojstranných projektov sa uzatvára medzi Komisiou a vládou prijímateľskej krajiny dohoda o financovaní. Pred predložením súčasného finančného nariadenia boli projekty spravídla realizované organizáciami riadenia projektov (PMO), na ktorých čele stoja aj európski, aj ázijskí spoluriaditelia.

Okienko 1 – Príklady projektov a ich cieľov

1. V Indii sa realizoval projekt v oblasti civilného letectva. Všeobecným cieľom bolo zlepšiť bezpečnosť lietania a uľahčiť uzatváranie obchodných kontraktov medzi EÚ a indickými spoločnosťami. Ďalší projekt sa týkal SPF s celkovým cieľom podporiť prebiehajúci proces reformy indického hospodárstva a systému vládnutia prostredníctvom posilnenia účasti partnerov z občianskej spoločnosti.

2. Vo Vietname bol najväčším dvojstranným projektom projekt pomoci v oblasti multilaterálnej obchodnej politiky (MUTRAP). Všeobecným cieľom bolo podporiť prechod Vietnamu na trhové hospodárstvo a prispieť k jeho integrácii do regionálnych a globálnych hospodárskych a obchodných štruktúr.

3. V Číne to bol projekt (ECERP) týkajúci sa reformy podnikania s konkrétnym cieľom zvýšiť prínos malého a stredného podnikania vo vzťahu k bohatstvu provincií a zamestnanosti. Ďalší projekt mal za celkový cieľ prispieť k správne, transparentnému a účinnému fungovaniu sektora finančných služieb, posilniť spoločný obchod a investície s regiónom a prispieť k rozvoju demokracie, správneho vládnutia a právneho štátu.

39. V kontrolovaných krajinách bola široká škála dvojstranných projektov hospodárskej spolupráce (pre doplnenie podrobností pozri tabuľku 4), ktoré neboli zamerané na konkrétnu oblasť alebo tému. Vo viacerých prípadoch mali projekty k dispozícii len relatívne obmedzené finančné prostriedky na to, aby sa vyrovnali s veľmi náročnými cieľmi vo veľmi rozsiahlych a veľmi zaľudnených krajinách. Vo všeobecnosti poskytli projekty príležitosť na pokračujúci dialóg v oblasti hospodárskej spolupráce, ale dosah samotných projektov nebol zatiaľ vo väčšine prípadov významný (pozri bod 44).

Oneskorenia v schvaľovaní a spustení projektov

40. V rýchlo sa rozvíjajúcom svete hospodárskej spolupráce v Ázii je nevyhnutné, aby sa projekty plánovali, schvaľovali a realizovali v čo najkratšom čase. Zbytočné oneskorenia spôsobujú riziko, že projekty už nebudú potrebné, alebo si budú vyžadovať významné preformulovanie, zmenia sa predpoklady príslušných nákladov a rozpočtové záväzky sa zbytočne zaťažujú. V dôsledku toho sa proces stáva náročnejší a nákladnejší na riadenie a projekty sú menej efektívne.

41. Dvojstranné projekty sa určujú skôr individuálne, než prostredníctvom štandardizovaného postupu podávania žiadostí⁽¹⁾. V dôsledku povahy postupov môže byť obdobie medzi určením projektu a začatím jeho realizácie dosť značné. Audit preskúmal rozsah, v akom boli projekty vystavené zbytočným oneskoreniam.

42. Všetky kontrolované projekty čelili dlhým oneskoreniam pred implementáciou z rôznych dôvodov: organizačné a personálne zmeny v centrálnych oddeleniach Komisie v Bruseli, nerozumenia medzi centrálnymi oddeleniami Komisie a Delegáciami ohľadom prenesených kompetencií, zložité postupy, problémy s vybraným usporiadaním projektov a ťažkosti pri prijímaní náležite kvalifikovaných a skúsených expertov EÚ.

Okienko 2 – Oneskorenia pred implementáciou

1. V prípade projektu civilného letectva v Indii bolo pôvodne podpísané s vládou Indie Memorandum o porozumení (MoU – Memorandum of Understanding). Potom nasledovalo oneskorenie jeden a pol roka po súhlase indickej vlády, pretože Komisia nahradila MoU dohodou o financovaní a ministerstvu pre civilné letectvo trvalo dlhší čas, kým pochopilo a zistilo zmenu. Projekt bol navrhnutý v roku 1997, ale keďže dohoda o financovaní bola podpísaná všetkými stranami až na konci roku 2000, bolo potrebné zmeniť zadávacie podmienky z dôvodu zmien v priemyselnom odvetví. Realizácia projektu teda začala až vo februári 2001.

2. Všetky projekty Európskeho obchodného informačného centra (EBIC) v Ázii čelili pred začatím značným oneskoreniam. Na získanie súhlasu od výboru ALA boli potrebné zdĺhavé rokovania, pretože zástupcovia členských štátov vyjadrili určité obavy ohľadom úlohy EBIC v porovnaní s obchodnými sekciami ich národných zastupiteľstiev. Aj v Indii, aj vo Vietname boli ďalšie oneskorenia, kým sa vyriešili problémy s právnym postavením EBIC.

3. V prípade projektov SPF v Číne bola dohoda o financovaní podpísaná v marci 2001, zmluva európskeho spoluriaditeľa nadobudla účinnosť v júni 2003 a prvá výzva na predloženie ponúk bola zverejnená v novembri 2003. Hlavným dôvodom oneskorenia boli problémy so zamestnaním európskeho spoluriaditeľa pre nedostatočnú rámcovú zmluvu, ktorá musela byť použitá.

(1) Teoreticky sú prioritné oblasti zásahu určované prostredníctvom národných stratégií v spolupráci s partnerskou krajinou. Keď je oblasť určená, Komisia vyberie dodávateľov na vypracovanie realizačnej štúdie, na základe ktorej sa pripraví finančný návrh projektu, v ktorom sa určí, ako by mal byť uskutočnený. Projekty nad 1 mil. EUR schvaľuje výbor ALA zložený zo zástupcov členských štátov.

Oneskorené a niekedy zrušené projekty...

43. Významné oneskorenia sa vyskytli aj počas implementácie v desiatich zo štrnástich kontrolovaných dvojstranných projektov. Boli spôsobené rôznymi príčinami: zbytočná zložitost projektov, nedostatočné skúsenosti PMO, časté zmeny personálu v Komisii, problémy so zmluvnými podmienkami a pomalými postupmi.

Okienko 3 – Oneskorenia počas implementácie

1. V prípade projektu EÚ a Indie v oblasti námorníctva bol kontrakt podpísaný v máji 1999 a predĺžený do decembra 2003. Školenia boli zbytočne odložené až na koniec programu. Na ústredí Komisie bol zas projekt pridelený štyrom rôznym prijímajúcim úradníkom, čo tiež prispelo k oneskoreniam v implementácii.

2. V Číne bol projekt IPR implementovaný so značnými oneskoreniami. Bol predĺžený do decembra 2005, ale kontrakt PMO bol predĺžený len do decembra 2003, čo viedlo ku koordinačným problémom medzi rôznymi prijímateľskými agentúrami.

3. IPR projekt EÚ a Indie nebol implementovaný vôbec. Problémy boli výsledkom spojenia nedostatočne jasných následných krokov Komisie v dôsledku personálnych zmien a nedostatku skúseností na strane európskej PMO.

...obmedzenie výstupov a dosahu

44. Na to, aby bolo možné zhodnotiť pokrok a úspech projektu, je potrebné určiť príslušné úlohy už na začiatku. Dvor audítorov zistil, že ciele ako napr. počet ľudí, ktorí majú byť vyškolení na stanovenu úroveň, neboli často jasne stanovené, a teda neexistovali vecné kritériá, na základe ktorých by sa dali posúdiť výsledky alebo výkonnosť. Pri posudzovaní projektov oproti skutočným alebo predpokladaným kritériám Dvor audítorov zistil, že niektoré projekty boli evidentne neúspešné, kým iné úspešné boli.

Okienko 4 – Ciele projektu neboli splnené

1. Efektívnosť projektu MUTRAP sa znížila v dôsledku problémov pri verejnej súťaži a vzniklo neplánované prerušenie po ďalšiu etapu projektu.

2. Vďaka neefektívne pracujúcej implementačnej agentúre priniesol audiovizuálny projekt vo Vietname len málo konkrétnych výsledkov: konal sa len jeden workshop a vykonali sa len veľmi obmedzené propagačné činnosti v Európe a vo Vietname.

3. Pokiaľ ide o program finančných služieb v Číne, výsledky boli nedostatočné a neprimerané, čo bolo sčasti spôsobené nedostatkom zrozumiteľnosti dohody o financovaní.

Okienko 5 – Úspešné projekty

1. Ciele projektu v oblasti civilného letectva v Indii boli na dobrej ceste k ich splneniu. Podľa finančného návrhu malo byť vyškolených približne 900 ľudí. V čase výkonu auditu bolo vyškolených 2 315 inžinierov, manažérov, expertov, technikov a pilotov: 97 % zúčastnených hodnotilo školenia ako dobré alebo veľmi dobré.

2. Vo Vietname malo pozitívny dosah EBIC. Hoci neboli vo finančnom návrhu alebo v dohode o financovaní stanovené žiadne úlohy, projekt sa zaoberal 1 007 otázkami, 107 seminármi, s 5 599 registrovanými účastníkmi a 315 tlačovými správami. 82 % účastníkov bolo so seminármi spokojných a 75 % bolo spokojných s informačnými službami.

Monitorovanie nebolo vždy postačujúce

45. Efektívne monitorovanie zahŕňa sledovanie pokroku, zisťovanie problémov a včasné prijímanie nápravných opatrení. Malo by byť náležite zdokumentované so zaznamenaním vykonanej práce a ďalších následných krokov. Dvor audítorov hodnotil kvalitu monitorovania zo strany Komisie pri všetkých vybraných projektoch. Dohody o financovaní stanovujú, že PMO by mala Komisii poskytovať pravidelné správy o postupe implementácie projektu. Viaceré projekty vytvorili systémy na meranie a monitorovanie pokroku a poskytujú základ pre správy o pokroku, ktoré zas preskúmava a hodnotí Komisia.

46. Monitorovanie zo strany Komisie nebolo vždy konzistentné alebo úplne úspešné. V niektorých prípadoch bolo nedostatočné, čo spôsobilo, že neboli identifikované problémy, zatiaľ čo v iných prípadoch bolo v priebehu projektu uskutočnených príliš veľa zásahov. Toto obmedzovalo implementáciu, spôsobovalo riziko, že sa nezistia problémy na vyšších úrovniach, a išlo o neefektívne využitie vzácných zdrojov Komisie. Aj keď sa monitorovanie vykoná, neexistujú písomné dôkazy o tom, čo konkrétne sa uskutočnilo.

Okienko 6 – Nekonzistentné monitorovanie

1. V prípade EBIC v Indii nebolo zo záznamov Komisie jasné, aké monitorovanie sa uskutočnilo. V prípade EBIC vo Vietname neexistovali o monitorovaní zo strany Komisie jasné dôkazy okrem jednej návštevy z centrálnych služieb Komisie, ktorá sa vzťahovala na Filipíny, Thajsko, Vietnam a Kambodžu.

2. V Indii bolo monitorovanie projektov SPF zo strany Delegácie nedostatočné a nesystematické: pri projektoch sa nevyžadovalo predloženie správ o pokroku, čím sa znížil efektívny základ pre monitorovanie.

3. Pri projekte v oblasti finančných služieb v Číne boli k dispozícii dôkazy o monitorovaní, ktoré vykonala Delegácia. Delegácia však prekročila hranice svojej monitorovacej funkcie tým, že prevzala riadiacu úlohu vo fungovaní projektu.

Neistá udržateľnosť

47. Pri všetkých projektoch financovaných EÚ sa očakáva ich udržateľnosť: činnosť sa považuje za udržateľnú, ak je schopná prinášať cieľovým skupinám prínos počas dlhého obdobia po tom, ako sa hlavná pomoc ukončí. Toto sa dá dosiahnuť tým, že sa projekt stane samofinancujúcim alebo prostredníctvom prevzatia pokračovania záväzku vládou prijímateľskej krajiny. Dvor audítorov skontroloval, či projekty mali vypracovaný plán udržateľnosti a venovali otázke udržateľnosti náležitú pozornosť počas trvania projektu. V praxi závisí udržateľnosť často na dosiahnutí dostatočného pokroku počas trvania projektu: mal by sa venovať dostatočný čas na dosiahnutie cieľov, pretože nedokončené projekty obyčajne nie sú udržateľné. V šiestich zo štrnástich kontrolovaných projektov bol potenciál pre udržateľnosť neistý.

Okienko 7 – Udržateľnosť

1. Projekt ECERP stále nemal pripravený plán udržateľnosti ani osem mesiacov pred skončením projektu. Nebolo jasné, ako budú dané činnosti pokračovať po ukončení financovania zo strany EÚ.

2. Pri projekte finančných služieb nebol vypracovaný žiadny plán udržateľnosti a niektoré prioritné činnosti boli vo svojej podstate len krátkodobé, s návrhmi na vyriešenie len aktuálnych problémov, namiesto zavedenia dlhodobých opatrení.

Nedostatočné hodnotenia

48. Hodnotenie je základným prvkom prístupu Komisie k správne finančnému hospodáreniu a zahŕňa „posúdenie zásahov vzhľadom na ich výsledky, dosahy a potreby, ktoré majú uspokojiť“⁽¹⁾. Je určené na hodnotenie dosiahnutia cieľov a vysvetlenie príslušných príčinných mechanizmov. Problémy alebo slabé stránky zistené v riadení aj vo výsledkoch by mali vytvárať základ pre nápravné opatrenia zo strany Komisie.

49. Dohody o financovaní v prípade kontrolovaných dvojjazyčných projektov nezaistovali systematicky nezávislé hodnotenia a neexistovali dôkazy o kritériách použitých pri rozhodovaní, ktoré projekty sa budú hodnotiť. Aj keď boli zaistené, neuskutočnili sa včas, čím sa znížila alebo dokonca negovala ich efektívnosť.

Okienko 8 – Nedostatky v hodnotení projektov

1. Dohody o financovaní nezaistovali nezávislé hodnotenia troch programov IPR.

2. Pôvodná päťročná dohoda pre projekt civilného letectva v Indii stanovila vykonanie priebežného hodnotenia po dvoch rokoch implementácie. Následne bol projekt rozdelený na dva kontrakty s 12-mesačnou začiatkovou fázou, po ktorej mala nasledovať 3-ročná fáza implementácie. Nová dohoda ponechala pre fázu implementácie klauzulu o vykonaní priebežného hodnotenia po dvoch rokoch implementácie. Kým je ale priebežné preskúmanie po dvoch rokoch náležité pri päťročných projektoch, je to neskoro pre trojročný projekt, pretože neostáva dostatočný čas pre prijatie nápravných opatrení.

(1) Oznámenie Komisie o hodnotení [SEK(2000) 1051].

Celoázijské projekty

50. Celoázijské programy (pozri body 5, 7 – 9) sú rozdelené na niekoľko nástrojov alebo prvkov, v rámci ktorých sa uskutočňuje veľké množstvo projektov nízkej hodnoty. Typický projekt má hodnotu 100 000 až 200 000 EUR a zahŕňa spolufinancovanie ázijskými alebo európskymi partnermi vo výške 50 %. Projekty sú vyvolané dopytom so žiadosťami o financovanie od žiadateľov vo forme návrhu. To viedlo k rozmanitej škále financovaných projektov. Úplný zoznam je uvedený v tabuľke 7.

Okienko 9 – Príklady celoázijských projektov

1. Projekt Ázia IT & C, ktorého cieľom bolo efektívne rozšíriť moderné a upravené zariadenia v oblasti elektronického obchodného styku, ktoré môžu posilniť vzťahy medzi indickými a európskymi podnikateľmi v oblasti textilu.
2. Projekt Ázia Invest, ktorého cieľom bolo posilniť udržateľný rast vietnamského obuvníckeho priemyslu prostredníctvom zavedenia a transferu technológií na rozvoj výrokov, budovania riadiacich kapacít a stimulovať vytváranie podporných oblastí priemyslu.
3. V rámci projektu Ázia Invest sa uskutočnili školenia pre poradcov pre export z britských spoločností o tom, ako exportovať do Číny a investovať tam.
4. Projekt Ázia IT & C zameraný na zmiernenie chudoby a zlepšenie možností pre čínsky IT & C sektor prostredníctvom používania internetu ako priestoru informačných služieb na posilnenie komunikácie a výmeny skúseností medzi čínskymi predstaviteľmi mikrofinancií a tvorcami politiky a medzi domácimi predstaviteľmi a zahraničnými organizáciami.
5. Projekt Ázia Invest zameraný na zvýšenie kapacity, odovzdávanie vedomostí a know-how v oblastiach riadiacich systémov v oblasti životného prostredia pre hotelový priemysel vo Vietname.

Zložitý a komplexný postup podávania žiadostí

51. Postupy podávania žiadostí by mali poskytovať dostatočný základ pre výber najefektívnejších projektov a ochranu finančných záujmov Spoločenstiev, a zároveň neodstrašovať potenciálnych žiadateľov príliš zložitými postupmi a zbytočnými podmienkami. V prípade programov Ázia Invest a Ázia IT & C sa dvakrát do roka zverejňuje výzva na predkladanie návrhov, na základe ktorej predkladajú žiadatelia návrhy projektov, ktoré potom Komisia hodnotí. Proces podávania žiadostí je formalizovaný: formulár žiadosti musí byť kompletne vyplnený, vrátane podrobného rozpočtu a vyhlásenia o partnerstve, v ktorom sa rôzni partneri dohodnú na dodržiavaní princípov správneho partnerstva.

52. Komisia poskytuje žiadateľom jasné a podrobné inštrukcie, vrátane ôsmich vysvetľujúcich príloh. Napriek tomu sa splnenie požiadaviek pri podávaní žiadostí stáva pre neskúsených žiadateľov ťažkým. Hoci väčšina partnerov považovala dokumenty s pokynmi za užitočné, podrobné a logické, desať z 39 projektov ich považovalo za ťažké na porozumenie a splnenie. Pre žiadateľov je časovo náročné, a teda nákladné a ťažké pripraviť, získať a usporiadať všetky potrebné informácie, najmä ak je potrebné ich preložiť.

53. Ázijskí partneri mali problémy aj s poskytnutím svojich štatútov a/alebo zakladateľských listín podľa požiadaviek postupov pri podávaní žiadostí, obzvlášť v prípade niektorých ázijských krajín, kde takéto dokumenty neexistujú v požadovanej forme. Skutočnosť, že sú pri podávaní žiadostí o projekt potrebné dohody o partnerstve medzi jednotlivými stranami, bola tiež problémom. Ázijskí partneri prejavili neochotu uzavrieť takéto dohody pred tým, ako budú vedieť, že ich žiadosť bola úspešná.

54. Hoci je program zameraný na súkromný sektor pôsobiaci v obchodnom prostredí vedenom dopytom, pomoc môže byť vyplatená len „neziskovým sprostredkovateľom obchodu, ktorí podporujú obchod a investície medzi EÚ a Áziou“, t. j. verejné a neziskové organizácie alebo územné samosprávy. V praxi ide často o projekty obchodných združení alebo organizácií, ktoré sú vo svojej podstate formálne neziskové, ale sú financované súkromnými spoločnosťami na ďalšie komerčné účely. Tento finančný nátlak spôsobuje riziko, že budú vyradené hodnotné projekty, ako napr. tie, ktoré zahrňujú priamych obchodných partnerov, ktorí si z dôvodov obchodného tajomstva neželajú používať sprostredkovateľov alebo obchodné združenia.

Okienko 10 – Postup podávania žiadostí

1. Predstavitelia projektu Ázia IT & C, v prípade ktorého bola hlavným žiadateľom inštitúcia poskytujúca vyššie vzdelanie vo Vietname a ktorého cieľom bolo hodnotiť úroveň európskych kurzov v oblasti IT & C v súvislosti s rozvojom dôležitej miestnej kvalifikácie vo Vietname, popísali svoje skúsenosti. Považovali postup podávania žiadostí za časovo náročný, pretože im trvalo tri mesiace, kým dokončili návrh. Ich riaditeľ odcestoval do Európy opýtať sa, ako sa má návrh vyplniť. Problémy mali aj preto, že pri vyplňaní rozpočtu použili starý vzor Komisie, takže nebol akceptovaný a museli ho upraviť. Dokumenty obsahujúce pokyny považovali sa ťažké na porozumenie a museli požiadať o pomoc úspešnú ázijskú kontaktnú osobu.

2. Ďalšia vietnamská inštitúcia poskytujúca vyššie vzdelanie, ktorá realizovala tri projekty Ázia Invest v oblastiach správy riadenia obchodu, povedala, že administratívnu záťaž postupu podávania žiadostí považovali za veľmi náročnú a boli sklamaní zo skutočnosti, že žiadosti nemohli byť predložené on line. Tento príjemca predložil tri žiadosti a trikrát musel predložiť tú istú dokumentáciu. Problémy mali aj pri poskytnutí svojich stanov.

3. Čínske priemyselné združenie, ktorého projekt bol zameraný na školenia spoločností pôsobiacich v oblasti čistenia odpadových vôd, považovalo pracovnú záťaž vyžadovanú pri podávaní žiadostí za veľmi náročnú. Hlavným problémom bolo pre nich to, že požadovaný plán činností bol veľmi podrobný. Napr. je veľmi náročné pre žiadateľa vedieť niekoľko mesiacov dopredu, kto bude prednášať. Niektoré dokumenty sa museli preložiť z čínštiny do angličtiny, čo bolo náročné tak na čas, ako aj na peniaze.

55. Úloha Delegácií pri poskytovaní pomoci žiadateľom pri predkladaní návrhov nie je jasne určená. Náležite orientovaná pomoc by mala podnietiť k väčšiemu počtu žiadostí, urýchliť proces podávania žiadostí, zvýšiť ich kvalitu a napomôcť k čo najväčšiemu potenciálu projektov. Keď je však takáto pomoc poskytnutá, nemalo by sa upustiť od objektívnosti Delegácií pri hodnotení a schvaľovaní návrhov. Taktiež by nemal vzniknúť dojem, že poskytnutie pomoci zo strany Delegácie dáva právo na schválenie projektu.

56. V praxi nie všetky Delegácie poskytujú pomoc a ich úloha pri hodnotení a schvaľovaní projektov je obmedzená na pripomienkovanie návrhov hodnotiacemu výboru v centrálnych oddeleniach Komisie v Bruseli. Potenciálnym aj skutočným príjemcom sa takto odopiera hodnotná pomoc pri zvládnutí náročného procesu, čím sa zväčšujú oneskorenia a nedostatky pri podávaní žiadostí, a pravdepodobne to odradí niekoľkých žiadateľov.

Projekty mali pozitívne výsledky...

57. Hoci osem z kontrolovaných projektov bolo ešte len v počiatočnej fáze, a teda bolo skoro hodnotiť ich výsledky, dvadsaťosem projektov vykazovalo podstatný pokrok a užitočné výsledky. Kontrolované projekty nečelili výrazným oneskoreniam a dobre si poradili s externými problémami, ako sú napr. SARS a politická neistota. Vzhľadom na nízku finančnú hodnotu individuálnych projektov Ázia Invest a Ázia IT & C je počet príjemcov, na ktorých mali dosah, značný.

Okienko 11 – Úspešné projekty

V rámci projektu v hodnote 100 000 EUR, ktorý bol zameraný na posilnenie kapacity inžinierskych konzultačných služieb vo Vietname s cieľom získať a realizovať efektívnejšiu prípravu projektu a dozoré práce na stavenisku, bolo vyškolených 600 ľudí v troch rozličných moduloch, z ktorých každý trval približne dva týždne.

...a boli dôkladne monitorované...

58. Systémy pravidelného monitorovania zavedené pre projekty Ázia Invest a Ázia IT & C fungovali veľmi dobre. Partneri predkladajú štvrtročné správy, ktoré potom preskúmajú a písomne sa k nim vyjadria tímy vytvorené Komisiou. Pri správach podaných neskoro zasielajú obidva tímy upozornenie. Väčšina príjemcov vyjadřila vysokú mieru spokojnosti s pravidelným monitorovaním, ktoré vykonávali tímy v Bruseli a/alebo v Bangkoku. Príjemcovia ocenili najmä monitorovanie projektov Ázia IT & C, pretože monitorovací tím vždy poskytol ku všetkým správam o pokroku spätnú väzbu, aj pozitívnu aj negatívnu, zatiaľ čo v prípade projektov Ázia Invest mali tendenciu kontaktovať partnerov, len ak sa vyskytli problémy.

...ale udržateľnosť je stále neistá

59. Ako súčasť postupu podávania žiadostí majú žiadatelia poskytovať informácie o svojich plánoch ohľadom udržateľnosti. Väčšina projektov kontrolovaných v Európe mala vytvorené plány udržateľnosti ako súčasť návrhu projektu, ale stále nebolo jasné, či bude udržateľnosť zabezpečená. V niektorých prípadoch boli projekty navrhované s predpokladom, že bude nasledovať ďalšia fáza financovaná z prostriedkov EÚ, čo znamená, že projekt nie je udržateľný.

Okienko 12 – Udržateľnosť

1. Nie všetky projekty v Indii mali vytvorený plán udržateľnosti ako súčasť návrhu projektu, a ak aj vytvorené boli, tak väčšinou mali nízku kvalitu.

2. Väčšina projektov vo Vietname nemala vytvorený plán udržateľnosti ako súčasť návrhu projektu, ale veľa z nich na ňom aktívne pracovalo počas výkonu auditu. Vo väčšine prípadov v obidvoch krajinách sa udržateľnosť projektov zdala závislá od ďalšej finančnej podpory z Komisie. V skutočnosti sa v niektorých prípadoch zdala hlavná činnosť, ktorá súvisela s udržateľnosťou, predmetom predloženia nového návrhu Komisiu.

3. Udržateľnosť väčšiny celoázijských projektov v Číne sa zdala celkom dobrá. Nie všetky projekty mali vytvorené plány udržateľnosti, ale plány sa vytvárali a boli k dispozícii dôkazy o vykonávaní následných činností. Len v jednom prípade hľadal projekt ďalšie financovanie z prostriedkov EÚ na ďalšie projekty.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA**Záver a odporúčania k stratégii**

60. Hospodárska spolupráca je osobitná oblasť pre rozvojové programy ES. Keďže je stratégia pre hospodársku spoluprácu stanovená vo viacerých rôznych zdrojoch, existuje len malá konzistentnosť. Jej účelom je napomôcť rozvoju samotných ekonomík ázijských krajín a zároveň zvýšiť vplyv EÚ a obchodovanie s nimi. Je zameraná aj na najmenej rozvinuté krajiny Ázie, aj na krajiny s najviac rozvinutými ekonomikami (pozri body 16 – 27).

61. Dvor audítorov odporúča Komisii, aby si v kontexte celkovej rozvojovej spolupráce stanovila konzistentnú stratégiu, ktorá určí špecifický charakter pomoci a jej cieľov, s jasným vymedzením cieľov, ktoré sa majú dosiahnuť prostredníctvom rokovania a politických krokov, a cieľov, na ktoré sa majú použiť výdavky určené na projekty a programy.

62. Komisia uznáva potrebu zväziť špecifické potreby jednotlivých krajín, ale neodráža sa to dostatočne v národných stratégiách. V rámci ABM vyjadrenia o aktivite, ktoré je základom prístupu Komisie k správne finančnému hospodáreniu, neexistuje konzistentný a logický postup od všeobecných cieľov, cez priority, k podrobným cieľom. Ukazovatele výstupu a dosahu, ktoré by mali tvoriť základ pre monitorovanie a hodnotenie pokroku a dosahu, sa sústreďujú viac na proces na politickej úrovni ako na samotné výstupy a výsledky pomoci (pozri body 21 – 33).

63. Dvor audítorov odporúča Komisii dostatočne zväziť hospodársku spoluprácu v rámci národných stratégií, pričom by mala brať do úvahy spojitosť medzi bežnými potrebami rozvoja. Prístup by mal byť prispôbený na poskytnutie správnej zmesi pomoci na konkrétne podmienky. Malo by sa vynaložiť osobitné úsilie, aby sa zabezpečilo, že vyhlásenie o činnosti je logické a konzistentné. Mali by sa stanoviť objektívne, užitočné a komplexné ukazovatele, ktoré by sa vzťahovali aj na výstup pomoci.

64. Výsledkom chýbajúcich špecifických operačných stratégií pre hospodársku spoluprácu je široká škála projektov a programov rozptýlených po celom regióne – regióne, kde dominuje národný a celosvetový obchod. Nedostatočné zameranie spôsobuje, že dosah pomoci je zložitý zmerať, nemôže vzniknúť spojenie s hlavnou prioritou posilnenia vzájomného obchodu a investícií, a existuje teda len obmedzený základ, ktorý by zaručil, že výdavky EÚ boli použité efektívne a hospodárne (pozri body 34 a 35).

65. Dvor audítorov odporúča, aby Komisia zabezpečila, že pomoc bude zameraná na jasne určené a merateľné ciele, pričom uvedené použije ako základ pre zabezpečenie správneho finančného hospodárenia s rozpočtom EÚ a podávanie správ o ňom.

Záver a odporúčania k implementácii

66. Audit Dvora audítorov odhalil nedostatky v riadení implementácie hospodárskej spolupráce v Ázii zo strany Komisie, pričom niektoré z nich narušili efektívnosť pomoci.

67. V prípade dvojstranných projektov sa z rôznych dôvodov vyskytli neprijateľne dlhé oneskorenia medzi identifikačnou fázou a začatím implementácie. Vo viacerých prípadoch oneskorenia pokračovali aj počas implementácie, čo spôsobilo zníženie výstupov a účinkov projektov. Úroveň monitorovania nebola vždy uspokojivá, externé hodnotenia neboli vždy vykonávané včas a potenciál udržateľnosti bol neistý takmer pri polovici kontrolovaných projektov (pozri body 38 – 49).

68. Dvor audítorov odporúča Komisii, aby určila, ktoré typy nápravných opatrení sú potrebné na vyriešenie problémov dvojstranných projektov a na zabránenie podobných problémov v plánovaní a implementovaní budúcich projektov. Špecifické oblasti, ktoré si vyžadujú pozornosť, sa týkali zabezpečenia toho, aby ciele rôznych programov a projektov boli jasné a reálne z hľadiska plánovaného časového rámca a aby sa príslušné hodnotenia vykonávali včas a podľa jasnej stratégie.

69. Pri projektoch kontrolovaných v rámci celoázijských programov sa zistilo, že niektorí žiadatelia považovali postup podávania žiadostí pre malé projekty za zložitý, komplexný a nejasnosť úlohy Delegácií pri poskytovaní pomoci potenciálnym príjemcom s podávaním žiadostí spôsobila, že nebola poskytnutá hodnotná pomoc. Hoci kontrolované projekty zaznamenali pokrok v dosahovaní užitočných výsledkov, nebola pravdepodobná ich udržateľnosť, pretože väčšina z nich potrebovala ďalšiu finančnú podporu. Monitorovacie systémy Komisie boli veľmi účinné (pozri body 50 – 59).

70. Dvor audítorov odporúča Komisii, aby znovu zväžila postup podávania žiadostí s ohľadom na vyrovnanie potreby ochrany finančných záujmov EÚ a súčasne podnietenie čo najširšej škály potenciálnych príjemcov a projektov. Mala by pri tom znovu posúdiť potrebu prípravy logickej štruktúry pre žiadateľov. Taktiež by mala zabezpečiť dostupnosť požadovaných dokumentov alebo informácií. Z tohto pohľadu by bol užitočný vzor vyplnenej žiadosti, najlepšie prispôsobený právnomu a organizačnému rámcu v každej krajine. Komisia by mala zväziť vytvorenie centrálného registra dokumentov obsahujúceho žiadosti, aby nemuseli byť znovu predkladané pri budúcich žiadostiach tých istých príjemcov.

71. Dvor audítorov odporúča jasne definovať a posilniť úlohy Delegácií pri napomáhaní potenciálnym príjemcom s formulovaním projektov a prípravou žiadostí. Cieľom by malo byť posilnenie čo najširších záujmov v programoch, a tým podnietenie čo najväčšieho počtu potenciálnych príjemcov a návrhov, zabezpečenie rýchlej prípravy a úplnosti žiadostí, a tým aj zabezpečenie výberu najefektívnejších a najvhodnejších projektov.

72. Dvor audítorov odporúča, aby systém pravidelného monitorovania celoázijských projektov, vrátane štandardného formátu správ, mohol slúžiť ako užitočný model pre Delegácie pri monitorovaní dvojstranných aj celoázijských projektov.

Táto správa bola prijatá Dvorom audítorov na jeho zasadnutí v Luxemburgu dňa 14. júla 2005.

Za Dvor audítorov
Hubert WEBER
predseda

ODPOVEDE KOMISIE**ZHRNUTIE**

IV. Od roku 2000 uskutočňuje Komisia reformu riadenia svojej vonkajšej pomoci. Patrí sem zavedenie štátnych strategických dokumentov, regionálnych strategických dokumentov a viacročných indikatívnych programov.

(Prvá a druhá zarážka) – priority pre výdavky sa vždy vzájomne dohodli s vládami ázijských štátov a podľa možnosti odrážali priority a ciele občianskej spoločnosti. Zavedením štátnych a regionálnych strategických dokumentov (CSP/RSP) v spojení s indikatívnymi programami (IP) sa Komisia snaží dosiahnuť lepšie zameranie výdavkov na rozvoj, vrátane výdavkov na hospodársku spoluprácu.

(Tretia zarážka) – Komisia uznáva, že je ťažké zmerať celkový dosah pomoci. Je to najmä prípad projektov, pri ktorých išlo o technickú pomoc. Od reformy vonkajšej pomoci ES sú na úrovni projektu všetky aspekty riadenia cyklu projektu (PCM) úplne inštitucionalizované. Používanie prístupu logického rámca poskytuje objektívne overiteľné ukazovatele a vopred definované prostriedky na posúdenie efektívnosti výdavkov. Na overenie sa potom používa nezávislé monitorovanie, ako aj povinné hodnotenia v polovici obdobia a záverečné hodnotenia.

V.

(Prvá zarážka) – Omeškania medzi fázou identifikácie a začiatkom projektov, ako aj omeškania, ktoré sa zistili pri projektoch v priebehu ich implementácie, sa týkajú dvojstranných projektov navrhnutých pred reformou vonkajšej pomoci ES. V dôsledku tejto reformy, vrátane zriadenia EuropeAid (január 2001) a prenesenia riadenia pomoci na delegácie Komisie, ako aj nového rozpočtového nariadenia (január 2003), budú omeškania projektov obmedzené a pod kontrolou.

Pri súčasnom navrhovaní projektov sú povinné plány monitorovania, auditu a hodnotenia. Od roku 2000 sa súbežne uskutočňuje systematické monitorovanie prostredníctvom nezávislých expertov. V rámci monitorovania zaznamenali projekty hospodárskej spolupráce dobré výsledky v zmysle potenciálnej udržateľnosti.

(Druhá zarážka) – Postupy podávania žiadostí odvodené z rozpočtových pravidiel sa zameriavajú na dosiahnutie čo najvyššej úrovne transparentnosti a objektívnosti. Podpora žiadateľom sa poskytuje prostredníctvom verejných informačných porad/informačných dní, pravidelnou aktualizáciou internetových stránok, ako aj prostredníctvom často kladených otázok (FAQ). V dôsledku toho sa celoázijské projekty riadia dobre a nevyskytli sa žiadne veľké omeškania. V rámci nezávislého monitorovania zaznamenali celoázijské iniciatívy dobré výsledky aj z hľadiska udržateľnosti.

VI.

(Prvá zarážka) – Komisia považuje hospodársku spoluprácu za jednu zo vzájomne prepojených zložiek svojej rozvojovej pomoci a zaväzuje sa venovať jej dôkladnú pozornosť pri zostavovaní CSP/NIP. Komisia sa bude aj naďalej usilovať o zlepšenie konzistentnosti v rámci výkazu o činnosti, ako aj o vypracovanie primeraných ukazovateľov.

(Druhá zarážka) – Reforma vonkajšej pomoci ES, najmä prenesenie zodpovedností na delegácie, ktoré sa uskutočnilo v období rokov 2002–2005, zlepšuje a bude naďalej zlepšovať implementáciu a monitorovanie dvojstranných projektov na mieste. Požiadavka na uskutočnenie hodnotenia sa teraz systematicky začleňuje do finančnej dohody všetkých projektov.

Monitorovanie a hodnotenie projektov sa zlepšuje povinným používaním nástroja logického rámca. Prispieje to k ďalšiemu posilneniu udržateľnosti.

(Tretia zarážka) – Prebiehajúca revízia praktickej príručky zmluvných postupov AIDCO zjednoduší proces podávania žiadostí o finančné príspevky v rozsahu, ktorý umožňuje rozpočtové nariadenie, a zároveň objasní úlohu delegácií pri hodnotení.

(Štvrtá zarážka) – Systém monitorovania zameraného na výsledky (ROM), ktorý sa zaviedol v roku 2002, poskytuje štandardizované informácie o projektoch a programoch.

PRIPOMIENKY

20. Komisia súhlasí s konštatovaním Dvora týkajúcim sa možného rizika necielenej pomoci vo všetkých oblastiach spolupráce. Reformou vonkajšej pomoci v roku 2000 a zavedením CSP/RSP v spojení so strategickými oznámeniami o Ázii Komisia opätovne potvrdila, že krátkodobé a dlhodobé ciele spolupráce ES v Ázii by mali zostať v centre pozornosti, čím sa znížia uvedené riziká.
22. Pojem spoločného záujmu sa nemôže interpretovať ako prostriedok ochrany záujmov EÚ. Oznámenie nedáva dôvod na chybnú interpretáciu, že táto spolupráca je výhodnejšia najmä pre jedného alebo druhého partnera.
23. Cieľom hospodárskej spolupráce je podporiť vzájomný obchod a investície a vytvoriť primerané prostredie na rozvoj súkromného sektora. Tieto, ako aj iné podobné činnosti majú podporiť rozvojové ciele a začlenenie krajín Ázie do svetového hospodárstva. Hospodárska spolupráca teda podporuje a zjednodušuje plnenie rozvojových cieľov Komisie v Ázii.
24. (Pozri odpoveď na odsek 22).
25. Komisia súhlasí s Dvorom, že by sa mohlo zlepšiť definovanie a monitorovanie ukazovateľov, a Komisia sa tým zaoberala pri príprave CSP/regionálnych strategických dokumentov a s nimi súvisiacich indikatívnych programov na roky 2005 – 2006.
- Súčasne platné usmernenia pre programovanie stanovujú, že pomoc by mala byť zameraná na obmedzený počet intervencií. Aj na základe skúseností začalo ES od roku 2004 znižovať počet svojich celoázijských programov z piatich na tri programy.
26. Komisia je toho názoru, že CSP v Ázii nerozlišujú a nemali by presne rozlišovať medzi stratégiou hospodárskej spolupráce a stratégiou finančnej a technickej spolupráce, keďže obidve sú vzájomne sa posilňujúcimi nástrojmi na dosiahnutie stratégie ES v Ázii. Okrem toho politiky zamerané v prospech slabých hospodárstiev a na potlačenie chudoby nie sú v národných programoch prijímajúcich krajín Ázie oddelené. Nedávno navrhnuté nástroje vonkajšej pomoci pokračujú v tejto línii, pričom už neexistuje rozdiel medzi finančnou a technickou spolupracou a hospodárskou spolupracou.
27. Pokiaľ ide o pripomienky Dvora k regionálnemu rozmeru, je Komisia toho názoru, že celoázijské programy by sa mali posudzovať na úrovni programu. Podporujú sa žiadosti, na ktorých sa podieľa viac ako jedna ázijská krajina, s cieľom vytvoriť v Ázii cezhraničnú podnikateľskú spoluprácu.
29. Novým prístupom riadenia, ktorým sú riadenie a rozpočet založené na činnostiach (ABM/ABB), sa Komisia snaží zlepšiť povahu diskusie o rozpočte, o definovaní celkových politických priorít, hodnotení vplyvu týchto priorít na súčasné činnosti a ciele, ktoré sa nimi sledujú, a na zodpovedajúce zabezpečenie zdrojov. Táto politicky orientovaná diskusia, ktorú rozpočtový orgán privítal, by mala umožniť, aby sa diskusia zamerala viac na činnosti ako na jednotlivé rozpočtové položky.
31. Komisia uznáva, že opis cieľov je všeobecný a mohol by sa ďalej upresniť. Táto skutočnosť sa vezme do úvahy pri práci na zlepšovaní výkazu o činnosti.
32. Komisia má rovnaký názor ako Dvor, pokiaľ ide o vplyv ukazovateľov, a je toho názoru, že na zisťovanie vplyvov je potrebný realistický prístup, ktorý zohľadní obmedzený rozsah intervencie EÚ a existenciu podobných programov, ktoré uskutočňujú členské štáty. Intervencia ES môže iba prispieť k zvýšeniu obchodu a investícií bez toho, aby bola ich jediným tvorcom. Komisia sa bude usilovať o ďalší rozvoj a zlepšenie primeraných ukazovateľov dosahu.
33. Výkaz o činnosti poskytuje informácie o minulých výsledkoch podľa každého kľúčového cieľa a o tom, ako súvisí s pokrokom pri ich dosahovaní. Komisia pracuje na ukazovateľoch, ktoré sú viac zamerané na výsledky.
34. – 35. Do roku 2001 sa politické ciele priamo prevádzali do projektov a programov. Od roku 2002 sa nástrojom na lepšie zacielenie stali národné indikatívne programy (NIP) zahŕňajúce najmä hospodársku spoluprácu, čo malo za následok zníženie počtu oblastí intervencie, ako aj objasnenie cieľov a zámerov, ktoré stoja pred každou oblasťou. Komisia uznáva, že celkový dosah pomoci je ťažké zistiť. Je to najmä v prípadoch projektov, pri ktorých išlo o technickú pomoc.
- Od reformy vonkajšej pomoci ES sú na úrovni projektu všetky aspekty riadenia cyklu projektu (PCM) úplne inštitucionalizované. Používanie prístupu logického rámca poskytuje objektívne overiteľné ukazovatele a vopred definované prostriedky na posúdenie efektívnosti výdavkov. Na overenie tejto skutočnosti sa potom používajú povinné hodnotenia v polovici obdobia a záverečné hodnotenia.
39. Projekty dvojstrannej spolupráce sa riadia prioritami hospodárskej spolupráce, ktoré sú stanovené v súlade so súčasnými prioritami jednotlivých krajín, podľa ich strategických dokumentov boja proti chudobe a národných rozvojových plánov. Keď je to možné, Komisia spolupracuje s inými darcami s cieľom dosiahnuť znásobený účinok, ktorým sa zabezpečí, že sa dosiahne maximálny dosah obmedzených finančných prostriedkov Spoločenstva.
- Pri mnohých projektoch hospodárskej spolupráce sa dosah projektov prejaví až v dlhodobom horizonte. Dosah všetkých dlhodobých projektov sa bude dať systematickejšie zistiť prostredníctvom už zavedených zlepšených postupov monitorovania a hodnotenia.

40. – 41. Medzi rýchlosťou prípravy projektu a kvalitatívnym spracovaním projektu, ku ktorému patrí: a) štádium identifikácie, v ktorom sa hodnotí príslušné odvetvie, a označia sa kľúčové problémy, ktoré treba riešiť, pravdepodobní príjemcovia a možné spôsoby implementácie; b) štádium posúdenia, v ktorom sa stanovujú podrobnosti projektu, pričom sa doň zapájajú a konzultujú všetky zainteresované strany, príjemcovia a iní darcovia, existuje určitá rovnováha. V tomto štádiu sa zvyčajne uskutočňujú hospodárske a finančné analýzy, hodnotí sa vplyv na životné prostredie a na rovnosť pohlaví. Implementácia projektov sa začína počiatočným obdobím (trvá zvyčajne 6 mesiacov), v ktorom sa navrhnuté činnosti overia z hľadiska načasovania a efektívnosti nákladov.

42. – 43. Po reforme vonkajšej pomoci ES, ktorá zahŕňa najmä decentralizáciu riadiacich zodpovedností na delegácie, sa implementácia projektov a programov zlepšila. Nevyhnutne sa vyskytlo obdobie úprav sprevádzané prijímaním a dôkladným zaskolením nových pracovníkov delegácií.

Vzhľadom na problém odborníkov sa musí vziať do úvahy rozdiel medzi dopytom a ponukou vysoko kvalifikovaných expertov v oblasti technickej pomoci pre odvetvie obchodu. Komisia zaviedla do praxe opatrenia na zlepšenie situácie prostredníctvom lepšieho zacielenia novej rámcovej zmluvy o obchode (december 2003), zriadenia trustového fondu pri medzinárodnom obchodnom centre OSN (júl 2004) a lepším využívaním odborného potenciálu príslušných organizácií OSN.

44. Od reformy vonkajšej pomoci ES sú všetky aspekty riadenia cyklu projektu (PCM) úplne inštitucionalizované. Zvýrazňuje sa to používaním prístupu logického rámca, ktorý zaisťuje definíciu cieľa projektu, jeho výsledkov, činností, objektívne overiteľných ukazovateľov a vopred definovaných prostriedkov overovania.

46. Monitorovanie projektov sa nedávno zlepšilo cielenejším používaním nástroja logického rámca, ktorý vymedzuje jasné definovanie celkového cieľa, účelu projektu, výsledkov a činností spolu s osobitnými ukazovateľmi ich dosiahnutia. Lepšie monitorovanie okrem toho zahŕňa zriadenie systému monitorovania zameraného na výsledky (ROM), ktoré uskutočňujú nezávislí konzultanti.

47. Od roku 2000 monitorovanie systematicky uskutočňujú nezávislí experti, ktorí na základe žiadosti podľa ročného plánu práce analyzujú význam, efektívnosť, účinnosť, dosah a udržateľnosť vybraných projektov. V rámci uskutočneného monitorovania zaznamenali projekty hospodárskej spolupráce v Ázii dobré výsledky v zmysle udržateľnosti.

Od roku 2002 ES okrem toho zaviedla systém opatrení na podporu kvality, ktorým sa posilní hodnotenie návrhu projektov v štádiu identifikácie a zostavovania. Týmto postupom sa teraz starostlivo skúmajú plány udržateľnosti.

Udržateľnosť sa hodnotí ako osobitné kritérium vo všetkých štádiách procesu podpory kvality.

48. – 49. V rámci systému podpory kvality, ktorý funguje od roku 2002, sa hodnotenia v polovici obdobia a záverečné hodnotenia stali povinnou súčasťou návrhov projektov, pričom na ich uskutočnenie sú v rozpočte vyčlenené samostatné položky. Hodnotenie v polovici obdobia je osobitne zamerané na zistenie slabých miest a na prijatie príslušných nápravných opatrení. Decentralizácia riadenia pomoci aj systematické externé monitorovanie zabezpečujú dôsledné monitorovanie a včasné odhalenie slabých miest, čím sa umožní včas prijať nápravné opatrenia.

52. V rámci celoázijských programov, ako aj celkového riadenia vonkajšej pomoci sa usmernenia pre žiadateľov neustále revidujú a vyvíja sa maximálne úsilie na zjednodušenie postupov podávania žiadostí. Bude sa hľadať rovnováha medzi nevyhnutnou váhou postupov, ktoré sú potrebné kvôli transparentnosti a objektívnosti, a jednoduchosťou, ktorú si želajú žiadatelia.

53. Na posúdenie postavenia a štátnej príslušnosti žiadateľov je potrebné poskytnúť stanovy/zakladajúce listiny žiadateľov a tým splniť požiadavky právneho základu.

Žiada sa, aby partneri podpísali „vyhlásenie o partnerstve“, v ktorom sa zaviazujú splniť svoju úlohu, ak bude daný návrh vybraný.

54. Výhodou neziskových obchodných sprostredkovateľov ako príjemcov je, že majú príslušné štruktúry na znásobenie pozitívnych účinkov projektu.

V súčasnosti sa skúma, či je možné umožniť ziskovým podnikom žiadať o pomoc v rámci celoázijských programov. Bolo by to podmienené tým, že príjemcovia by na spolufinancovaných projektoch nezarábali.

Uplatňovanie princípu neziskovosti sa skúma spôsobom, ktorý by uľahčil implementáciu tohto druhu projektov hospodárskej spolupráce tak, ako to navrhuje Dvor.

55. V posledných dvoch rokoch ES implementovalo veľa rôznych činností na zlepšenie poradenstva pre potenciálnych žiadateľov. Patria sem informačné porady v členských štátoch EÚ a partnerských ázijských krajinách, pravidelné aktualizovanie sekcií často kladených otázok (FAQ) na internetových stránkach programov a centrálné riadené poštové schránky, kam môžu žiadatelia adresovať svoje otázky. Na internetových stránkach sú dostupné prezentácie osvedčených postupov pri zostavovaní dobrých návrhov projektov. V procese decentralizácie sa objasnili aj príslušné zodpovednosti delegácií a ústredia.

V rámci novej generácie celoázijských programov zaviedlo ES činnosti zamerané na budovanie kapacít ako osobitnú súčasť programov, ktorých cieľom je zlepšiť prípravu projektov a zvýšiť schopnosti príjemcov pri riadení projektov.

56. Delegácie nemôžu pomáhať žiadateľom pri príprave ich návrhov, pretože by porušili princíp rovnosti zaobchádzania. Preto sa pomoc obmedzuje na vyššie uvedené činnosti.

Pomoc, ktorú poskytujú delegácie, nesmie v žiadnom prípade presiahnuť hranice všeobecného poradenstva a nesmie zachádzať do podrobností návrhu.

59. Každý návrh, na ktorý sa vzťahuje technické a finančné hodnotenie, sa posudzuje z hľadiska udržateľnosti. Okrem toho sa požaduje, aby sa príslušná(-é) delegácia(-e) Komisie okrem iných stránok vyjadrila(-i) osobitne k udržateľnosti projektu z finančného, inštitucionálneho a politického hľadiska.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

60. Cieľom hospodárskej spolupráce ako pojmu v zmysle právnych predpisov ázijských a latinsko-amerických krajín je podporiť vzájomný obchod a investície a vytvoriť primerané prostredie pre rozvoj súkromného sektora. Tieto, ako aj iné podobné činnosti majú podporiť rozvojové ciele a začlenenie krajín Ázie do svetového hospodárstva. Hospodárska spolupráca teda podporuje a zjednodušuje plnenie rozvojových cieľov Komisie v Ázii. Zavedením štátnych a regionálnych strategických dokumentov od roku 2002 sa Komisia snaží dosiahnuť lepšiu konzistenciu medzi stratégiou, programovaním a implementáciou.

61. V súlade s článkami 177 a 181 písm. a) Zmluvy o EÚ Komisia pevne zastáva stanovisko, že hospodárska spolupráca musí zostať neoddeliteľnou súčasťou jej rozvojových opatrení v rámci jednotnej rozvojovej stratégie. Komisia však uznáva, že ukazovatele hospodárskej spolupráce musia viac zohľadňovať osobitosti jednotlivých krajín.

62. S cieľom implementovať svoju celkovú víziu Komisia spracúva osobitné štátne a regionálne strategické dokumenty a pripravuje národné programy. Zahŕňajú činnosti zamerané na finančnú aj technickú hospodársku spoluprácu, ktoré sa vzájomne posilňujú a dopĺňajú.

Riadenie založené na činnostiach (ABM) je nový proces a jeho formulovanie a konzistentnosť sa stále zlepšujú. Výkazy o činnosti sa však nesmú chápať izolovane, pretože Komisia ich používa spolu s ostatnými príslušnými dokumentmi, ktoré sú hnacím motorom činností, ktoré Komisia uskutočňuje v ázijskom regióne.

63. Komisia považuje hospodársku spoluprácu za jednu zo vzájomne prepojených zložiek svojej rozvojovej pomoci a zaväzuje sa venovať jej dôkladnú pozornosť pri zostavovaní CSP/NIP. Komisia sa bude okrem toho aj naďalej usilovať o zlepšenie konzistentnosti v rámci výkazu o činnosti, ako aj o vypracovanie primeraných ukazovateľov.

64. Do roku 2001 sa politické ciele priamo prevádzali do projektov a programov. Priority pre výdavky sa vzájomne dohodli s vládami ázijských krajín a, pokiaľ to bolo možné, odrážali priority a ciele občianskej spoločnosti. Od roku 2002 sa nástrojom na lepšie zacielenie stali CSP a národné indikatívne programy zahŕňajúce najmä hospodársku spoluprácu, čo malo za následok zníženie počtu oblastí intervencie, ako aj objasnenie cieľov a zámerov, ktoré stoja pred každou oblasťou.

65. Od reformy vonkajšej pomoci ES sú všetky aspekty riadenia cyklu projektu (PCM) úplne inštitucionalizované. Používanie prístupu logického rámca poskytuje objektívne overiteľné ukazovatele a vopred definované prostriedky na posúdenie efektívnosti výdavkov.

66. Väčšina projektov, pri ktorých Dvor vykonával audit, bola navrhnutá v období pred reformou vonkajšej pomoci ES.

67. V dôsledku reformy vonkajšej pomoci ES a s nadobudnutím účinnosti nového rozpočtového nariadenia v januári 2003 sa omeškania projektov značne obmedzili a dostali pod kontrolu.

Monitorovanie a hodnotenia sa zlepšili povinným používaním nástroja logického rámca, ako aj zavedením povinných hodnotení v polovici obdobia a záverečných hodnotení pre každý projekt/program.

Plány udržateľnosti sa teraz starostlivo skúmajú v rámci procesu podpory kvality. Udržateľnosť je okrem toho jedným z kritérií, ktoré sa hodnotí v rámci monitorovania zameraného na výsledky a systematicky sa skúma aj v rámci nezávislého monitorovania.

68. Pri navrhovaní projektov sa v súčasnosti už vyžaduje jasné definovanie globálneho cieľa, účelu a výsledkov projektu a činností. Požiadavka na uskutočnenie nezávislého externého hodnotenia sa od konca roku 2002 systematicky zahŕňa do všetkých projektov.

69. Komisia potvrdzuje, že postup podávania žiadostí je pri celoázijských programoch zložitý napriek tomu, že sa robí všetko preto, aby sa čo najviac zjednodušil.

V súčasnosti prebiehajúce preskúvanie rozpočtového nariadenia a jeho vykonávacích pravidiel by malo viesť k väčšej flexibilitate a proporcionality pri uplatňovaní týchto pravidiel na malé projekty, t. j. mali by byť primerané možným rizikám.

Prebiehajúca revízia praktickej príručky zmluvných postupov AIDCO navyše zjednoduší proces podávania žiadostí o finančné príspevky v rozsahu, ktorý umožňuje rozpočtové nariadenie, a zároveň objasní úlohu delegácií pri hodnotení.

70. Umiestnenie vzorovej žiadosti na internetovej stránke prináša riziko, že žiadatelia budú vzor väčšinou opisovať. Komisia sprístupňuje podrobné skutočnosti o všetkých projektoch, ktoré financuje, na internetových stránkach programu.

Monitorovanie a hodnotenie projektov sa zlepšuje povinným používaním nástroja logického rámca. Čiastočne aj vďaka existencii logických rámcov veľmi dobre fungujú systémy pravidelného monitorovania, ktoré sa zaviedli pre celoázijské programy. Komisia by preto radšej zachovala požiadavku, aby žiadatelia plnili logický rámec. Komisia zväží používanie centrálného registra ako navrhuje Dvor.

71. V posledných dvoch rokoch Komisia implementovala veľa rôznych činností na zlepšenie poradenstva pre potenciálnych žiadateľov. V rámci novej generácie celoázijských programov zaviedla Komisia činnosti zamerané na budovanie kapacít ako

osobitnú súčasť programov, ktorých cieľom je zlepšiť prípravu projektov a zvýšiť schopnosti príjemcov pri riadení projektov.

Delegácie nemôžu pomáhať žiadateľom pri príprave ich návrhov, pretože by porušili princíp rovnosti zaobchádzania. Preto sa pomoc obmedzuje na poskytovanie všeobecného poradenstva bez toho, aby zachádzala do podrobností návrhu.

72. Komisia neustále prispôbuje postupy tak, aby sa priblížili osvedčeným postupom. Systém monitorovania celoázijských projektov aj externé monitorovanie v súčasnosti využívajú štandardné formáty správ. Od decentralizácie sa delegácie aktívne zapájajú do systematického monitorovania.